

HASAN ÖZTOPRAK

*Senin,
Meliha*

ROMAN

Remzi Kitabevi

HASAN ÖZTOPRAK, 1957 yılında İstanbul'un Balat semtinde doğdu. Çocukluğu ve gençliği bu semtte geçti. Sonradan Marmara Üniversitesi'ne dönüştürülen Şişli Siyasal Bilimler Fakültesi'nden 1982 yılında mezun oldu. 1975-1990 yılları arasında, sosyalist hareket içinde aktif siyasi faaliyetlerde bulundu. Bu süre zarfında defalarca gözaltına alındı, üç kez tutuklandı. Edebiyata şiirle başladı. İlk şiirleri 1985 yılında *Yönelişler* dergisinde yayımlandı. Aralarında *E, Göçebe, Gösteri, Varlık, Notos* gibi dergilerin bulunduğu pek çok dergide şiir, öykü ve yazıları yayımlandı. İlk şiir kitabı *O Hayalle Kal* 1991 yılında çıktı. *İblis, Düşler, Göçebe* ve *E* dergilerinin kurucuları arasındadır. 1990-2007 yılları arasında yayın sektöründe idari ve editöryal görevlerde bulundu. Bu süreçte hakkında üç kez dava açıldı ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nde yargılandı. 1995 yılında arkadaşlarıyla birlikte kurduğu *Göçebe* adlı dergide, ortalama şiir beğenisini eleştirerek avangart bir şiire yöneldi. 2003 yılından sonra şiir dışındaki diğer yazın türlerine, özellikle romana ilgi gösterdi. Bu tarihten sonra beş romanı yayımlandı. Romanlarında, Türkiye'nin siyasi ve toplumsal yapısını yakın tarih ekseninde ele alırken, psikolojik bir fenomen olarak insanın yalnızlaşmasını işledi. 12 Eylül sürecinde bireyin sorunlarını irdelediği iki romanı *Devamı Hayat* ve *Hakikatin Ölümü*, pek çok araştırmaya konu oldu ve üniversite ders kitaplarına girdi. Yarı zamanlı olarak İstanbul ve Foça'da yaşıyor.

Eserleri:

Şiir: *O Hayalle Kal* (1991), *Sanırım Hiçbirimizin Fark Edemediği Bir Sarsıntı Oldu* (1993), *Ağıtlar* (1996), *Ey Aşk Anlayanlar* (Toplu Şiirler, 1999), *Kırklar Kitabı* (2002), *Toplu Şiirleri* (2013), *Kusursuz Gece* (2017)

Anı/Monografi: *Draman Hatırası* (2009)

Araştırma/Tarih: *İstanbul'un 72 Milleti* (2013)

Roman: *İmkânsız Aşk* (2003), *Devamı Hayat* (2004), *Hakikatin Ölümü* (2006), *Kaderin Bir Cıvəsi* (2016)

HASAN ÖZTOPRAK

*Senin,
Meliha*

ROMAN

Remzi Kitabevi

SENİN, MELİHA / Hasan Öztoprak

© Remzi Kitabevi, 2021

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Yayına hazırlayan: Nesrin Arslan

Kapak görseli: remik44992 / Shutterstock

Kapak düzeni: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-1997-2

BİRİNCİ BASIM: Şubat 2021

Kitabın basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi

4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 44903 / Tel (212) 629 0615

*Der ki: akar zaman!
Biz mi içinde değiliz zamanın
Zaman mı aldırılmaz bize...*

Birinci Kısım

1943-1945

Canım Ahmedim,

Senden kaç gündür boş yere mektup bekliyorum. Yazmayacağını biliyordum. Zaten herkes bana aynı muameleyi yapıp, aynı darbeyi vuruyor. Ziyarı yok bu da benim nasibim herhalde, ne yapayım.

Ahmet, sana yazacak çok şeyler var. Lakin rahatsız etmekten korkuyorum. Fakat ne olursa olsun yazacağım. Geçen gün annem ikimizin birlikte çektiğimiz resmi bulmuş odamda; kaç gündür benimle mırın kırın konuşuyordu. Nihayet dün açığa vurdu ve bana pek çok laf ettikten sonra, “Meğer sen ne rezil kızmışsın, eğer burada yerli olmasaydık ve el âlemin beni ayıplamayacağını bilsem ve senle yan yana uzun müddet kalacağımı düşünsem kolundan tutup atardım seni dışarı. Ha sen ha sokaktaki biri, hiç fark etmiyor, el gibi gelip gidiyorsun işte. Kendin berbat olduğun gibi beni de insan içine çıkamaz ettin,” mealinden şeyler söyledi. Daha buna benzer neler neler, sen düşün Ahmedim. Bu sözler benim öyle gücüme gitti ki, sabaha kadar hiç uyuyamadım, ağlaya ağlaya yüzüm gözüüm şişti. Ne varmış o resimde? Kolunu benim omuzuma atmışsın, ben de güya işveli işveli sırtmışım. İşte beni azarlamasının sebebi buymuş... Sana olan sevdama işve diyor. Biliyorsun o resmi sen Ahmedim, allah aşkına söyle, ne var o resimde? O, her daim hep bir sebep buluyor beni üzmem için, asıl gayesi bu. Sana olan sevdam yüzünden nelere katlandığımı görüyor musun? Bir parçacık da olsa anlıyor musun bunu?

Canım Ahmedim, postaneye müracaat ettiğimi biliyorsun, onlar da, “Tevzin ettik,” dediler. Aynı şekilde orada işe başlayacağım inşallah. Annem dedi ki, “Daktilo bildiğini müdüre söyledin mi?”

Ben de, “Hayır başka bir iş yaparım,” dedim. Bana ne dese beğenirsin: “Senin daktilodan başka elinden ne gelir ki aptal? İki gün gidersin üçüncü gün işten çıkarırlar seni.”

Ahmet sen söyle, ben ne yapayım, şaşırdım kaldım. Hepsi bu kadar da değil. Ben mektebi bitireli onlara surat asıyormuşum, yüzümden düşen bin parçaymış, benim gibi birinin yaptığı işten ne olurmuş. Benim peşime düşüp de bir yere gidecek kadar daha muhtaç değilmiş. Ahmet, inan bana çok sıkıntı içindeyim. Öyle ki, sofraya oturuyorlar, annem beni yemeğe bile çağırmaya tenezzül etmiyor, onlar yiyip kalkıyor, ondan sonra canım isterse yiyorum istemezse öyle geçiştiriyorum.

Geçen gün Halkevi Başkanı Turan Bey’le karısı Selma ve annem çocuklardan konuşuyorlardı. Selma, “Semiha, sen en çok hangi çocuğunu seviyorsun,” diye şakadan sordu. Annem suali ciddi saydı, yüzüme baka baka, “En çok Samet’i seviyorum, sonra da Aysel’i. Meliha ile Münevver’i sevmiyorum,” demez mi? Turan Bey’in bile yüzü kızardı, “Aman Semiha,” dedi, “olur mu hiç öyle şey, tabii ki de seviyorsundur.” O üsteledi, Aysel küçükmüş, Samet de onun sözünden hiç çıkmaz, ne derse onu yaparmış. Ya biz öyle miymişiz? Falan filan... Hani Aysel’i geç (o da ileride başına gelecekleri bilmiyor ya, benim annem kız çocuklarına düşmanlık beslemiş besbelli) Samet’i sen biliyorsun, ne yazsam boş.

İşte böyle Ahmedim, sabahleyin kendimi daireye zor atıyorum, akşam eve değil sanki hapishaneye gidiyorum. Talihsiz örneği görmek istersen işte; ah ben ne çok talihsizmişim meğer...

Beni bu sıkıntıdan ancak sen kurtarabilirsin. Çok zor durumdayım, ne yapayım sen bana söyle? Ya gel beni al götür yahut bana bir şeyler yaz. Senden son ve kati cevap bekliyorum...

Senin mektubuna göre vaziyetimi tertip edeceğim, artık burada durmak istemiyorum. Ya sen beni yanına alırsın yahut da ben başka yere gideceğim. Buna inan Ahmet, çok ciddi yazıyorum.

Temmuz ayının birinde postanede işe başlayamazsam evden ayrılıp giderim, nasıl yaparım bilmem lakin sen de kayıtsız oldu-

ğuna göre ne yapacağımı biliyorum. Bir gün sessizce çıkıp gideceğim dünyanızdan. Hem annem benden kurtulur hem sen; hem de ben dünya derdinden kurtulmuş olurum.

Artık hiçbir şey düşünmüyorum. Yalnız sen, her yerde, her tarafta sen varsın. Son ve kati cevabımı acele bekliyorum Ahmedim.

Beni affet! Ne yapayım çok azap çekiyorum. Düşün bir kere bir insan annesinin yanına sığamazsa ve onun yanında yer bulamazsa nereye gider?

Yer bulacağımı ümit ettiği herhangi bir hayata değil mi?
Selamlar, sonsuz sevgiler...

Sadece Senin, Meliha

Hamiş: Kurşun kalemle yazdım, kusura bakma. Çünkü mürekkep ve kalemlerimi ortadan kaldırmış birisi (kim ola ki?). Mektupları gene Nermin ablanın adresine yazarsan fena olmaz (eğer zahmet olmazsa).

Bu arada Nermin abla da çok selam ediyor (onun yanımdayım şimdi); bak diyor ki, çok özletmişsin kendini, İstanbul'a gideli bizi unuttu diyor... Anla işte sen...

*O elbiseler, eski hayatı gibi,
bedenine artık dar geliyordu.*

Şeffaf bir kumaş parçasını andıran gökyüzü, iki ucundan gerilmiş turuncu bir çarşaf gibi kıpırtısız ve dingindi ve bu dinginlik şehre de yansımıştı, sorun şu ki bu görüntü yanıltıcıydı. Adapazarı'nın kuzey kısmının tamamını bir harabeye çeviren depremin üzerinden henüz üç ay bile geçmemişti. Bunu bilmeyen ve şu anda, bu sokakta (Fabrika Sokağı, şehrin güney tarafında kalıyor) kasasındaki bir çuval buğday yüküyle, çınar ağaçlarının serinliğinde ağır ağır ilerleyen at arabasının, gökyüzünün kızılığından süzülürcesine ve gölgesini yayarak huşu içinde gelişini görenler, kendilerini sevimli bir masal içinde bile sanabilirdi.

Ne demişler, uzaktan davulun sesi hoş gelirmiş. At arabası varacağı yere yaklaştıkça kendinden beklenmeyen bir gürültüyü de peşinden getiriyordu: Tekerlekleri çarpık Arnavut kaldırımında döndükçe takır tukur sesler çıkarıyor, bu sese at nallarının biçimsiz parke taşlara her vuruşta çıkardığı “çat çat” sesleri karışıyor ve hepsi birden tekerleklerin gıcirtısıyla birleşerek sabahın huzur veren dinginliğine inat, ritmi bozuk bir senfoni gibi yayılıyordu etrafa.

Heybetli yıllarının olduğu her halinden belli ama yılların verdiği bakımsızlıktan harap görünen ahşap konağın kapısının

önüne gelince, arabacı, atın dizginlerini hafifçe çekti: “Hoo!” Emri alan yağız at, aynı “çat çat,” sesini, bu kez tekerleklerin çirkin sesi eşlik etmeksizin, yolun bir ucundan diğer ucuna duyurmak ister gibi, nallarını vurarak ve başını geriye doğru atıp, bir iki kez yerinde sayarak durdu. Atın çektiği ahşap kasa, hayret verici bir şekilde önünde durduğu konağa benziyordu: ikisi de aynı duygunun tezahürüydü; ikisinin de üzerinden görmüş geçirmişlik, bir zamanların görkemli hali yansıyor. Kasanın dış çevresini kaplayan boyası dökülmüş süslemelerle konağın ahşap kapısının özelliğini kaybetmiş ve kararmış oymaları adeta birbirlerini tamamlıyordu. Arabacı, çevik hareketlerle napolyondan⁽¹⁾ atlayıp antik Yunan tanrısını andıran erkek sureti şeklindeki tunç tokmağı, birkaç kez nazikçe kapıya vurdu.

Bir süredir, at arabasının gelişini, eski konağın penceresinden donuk bir yüz ifadesiyle ama dikkatle izleyen Semiha Akyüz, arabanın, konağın kapısının önünde durduğunu görmüştü görmüş olmasına ancak kapı çalana kadar yerinden kıpırdamıyordu. Az sonra üstünde siyah, beyaz puantiyeli elbisesi ve ayağına aceleyle geçirdiği izlenimi veren kahverengi lastik terliklerle kapıda belirdi. İğreti duran terliğe karşın, elbise, hafif tombul bedenini tam olarak sarmıştı.

Semiha Akyüz, Avrupa’da savaşın başlamasından üç yıl sonra kocası Arif Akyüz’ü hiç beklenmedik bir anda kaybetmişti. Kocasının bu ani ölümü onu perişan etmiş, uzun aylar boyunca kendine gelememişti. O gün bugün renkli elbise giymekten vazgeçmişti; pek tabii, hâlâ kocasının yasını tutuyordu, bunda anlaşılmayacak bir şey yoktu.

Giymekten vazgeçtiği, bir kısım renkli elbisesini depremden sonra afetzedelere dağıttı. Gerçi elbiseleri vermesinin tek nedeninin tuttuğu yas olmadığı söyleniyordu. Savaş durumunun yol açtığı yoksunluklara kocasının ölümü eklenmiş ve üstüne gelen

(1) Napolyon: At arabasında sürücünün oturduğu yerin adı.

deprem, üzüntüsünü fazlasıyla arttırmış, bir daha kendini toparlayamamıştı; üzüntüsü giderek öfkeye dönmüş, içine girdiği ruhi bunalım kilo almasına sebep olmuştu. O elbiseler, eski hayatı gibi, bedenine artık dar geliyordu.

“Kemal Efendi sen miydin? Bizim buğday mı geldi yoksa? Aferin Ahmet’e ne yaptı etti buldu buğdayı desene.”

“He Semiha Hocam; ambarcı dün akşam geç vakit haber veriydi, anca getiriverdim.”

“Şuracığa indiriver zahmet olmazsa.”

“Başüstüne Semiha Hocam!”

Semiha, yeni yıkanmış, omuzlarına dökülen saçlarının üstüne öylesine attığı ipek şalını düzelterek kapıdan içeri doğru seslendi: “Samet oğlum, bak Ahmet ağabeyin buğdayı göndermiş, gel de içeri alalım onu, hadi paşam!”

İçeriden hiçbir ses gelmeyince yeniden seslendi; aynı anda elindeki küçük renkli para çantasından, bir iki bozukluk çıkarıp arabacıya uzattı. Ailesi Selanik muhaciri olan arabacının, ‘h’ harfini yutarak konuşmasını ilk kez fark etmişti, daha önce de böyle ‘h’ harfini yutarak mı konuşuyordu diye aklından geçirdi; emin değildi. Haklıydı Semiha, Kemal sadece heyecanlandığında ağzı Trakya’ya kayıyor, baştaki ‘h’ harfini atlıyor, Manav ağzıyla Trakya ağzı birbirine karışıyordu: “(H)iç olur mu (H) ocam, sizin paranız bizde geçer mi?” diyerek parayı almak istemedi.

Semiha zorladı, “Ne demek o Kemal Efendi, ekmek parasıdır, hadi al şunu.”

Kemal, kızarak aldı parayı, “Allah bereket versin.”

Semiha, “Buğdayda da hakkın var Kemal Efendi, unutma da bir dahaki gelişinde kap getir.”

“Çok şükür kövlük yerde az da olsa erzak buluruz. Allah şehirdelikleri aç bırakmasın.”

“Haklısın! Söyle bakalım çocuklar nasıl? Tatil ödevlerini yaptılar mı?”

“Yapmaz olula mı hiç... Hikâye kitapları bile ellerinden düşmez kızanların.” (H’ler yeniden yerine gelmişti.)

“İyi bakalım kal sağlıcakla.”

Semiha, kısa yoldan sohbetin bittiğini bu cümleyle belli etse de Kemal yerinden kıpırdamadı; bir şey soracağı belli oluyordu. Semiha da durumu sezdi: “Bir şey mi diyeceksin Kemal Efendi?”

“Siz bilirsiniz Semiha (H)ocam, acaba bizim kızanların mektebi hangi vakte açılı? Ona göre kövden getirticem... Kimi yerlerde başlamış diyola da.”

“Tamirat bitti bitiyor. Fikrime göre yakında açılır ama bana da tebliğ gelmedi henüz. Gelince haber ulaştırırım sana.”

“Çok makbule geçer hocam, Allah sizden razı gelsin.”

Arabacı Kemal, yine aynı çevik hareketlerle (Bir kedi gibi, diye düşündü Semiha) arabanın napolyonuna kuruldu, kamçısı havada şaklarken ağzından “De!” sözcüğü dökülür dökülmez, pek de iyi beslenemediği belli olan garip at, bir iki saniye tereddüt ettikten sonra kafasını iki yana sallayarak hırladı, ardından sokağın sonundaki İnhisarlar Müdürlüğüne doğru ağır aksak yürümeye başladı.

Semiha, arabanın arkasından, düşüncesinde Kemal Efendi’nin h harfiyle olan takıntılı ilişkisi ve Manav ağzıyla tezat görünümü, (Uzunca boyu, gök mavisi gözleri, sarıya yakın saç rengiyle arabacıdan çok Hollywood aktörlerine benziyordu.) dudaklarında ince bir tebessüm, tekerleklerin çıkardığı sesler azalana kadar baktı; araba ne zaman gözden kaybolmuştu? Çabucak onu unuttu, yeniden oğluna seslendi: “Sameet! Hadi paşam.”

“Geliyorum anneciğim, geliyorum!” Samet’in uykulu sesi, henüz yataktan kalktığını anlamaya yetmişti. Kendi kendine söylendi Semiha: “Ah bu oğlan, bakalım bu tembelliğin sonu nereye varacak.”

Birazdan, Samet üstünde pijamayla kapıda görüldüğünde (annesine yeni doğmuş bir bebek gibi görünmüştü) buğday

çuvalını çekeleyerek yarı yarıya taşımıştı bile. Samet, “Dur dur, şimdi belin tutacak, alırım ben,” diyerek (ki annesi zaten durmuştu) çuvalı tuttuğu gibi kaldırıp içeriye taşıırken, bu kez Semiha onu uyardı: “Oğlum yavaş, bir tarafını sakatlama çuvalı taşıyacağım diye. Hem bak, daha giyinmemişsin bile, ah be oğlum işe geç kalacaksın.”

“Anneciğim, akşam dokuzda geldim biliyorsun. Bu gidişle sanırım eve hiç gelemeyeceğim. Fabrika inşaatı sabah akşam devam ediyor. Mühendis Bey, ‘Sana bir oda yapalım burada kal,’ diyor. Dokuzda gelip sabah sekizde gideceksem, en makbulü orada kalmam.” Annesinin bir şey söylemesini beklemeden, çuvalı kapının içine bırakıp ekledi, “Çuvalı akşama kilere kaldırıyorum, şimdilik burada dursun.”

“Oy benim paşa oğlum, sen otur kahvaltını yap, Meliha ile Münevver halleder.”

Ahmedim,

Bugün yine senden mektup bekliyordum. Ne boş bekleyiş değil mi? Sen bir ya da bir buçuk ay geçmeden mektup mu yazarsın? Eli-ne kalemi kâğıdı alırsın sonra da adam sen de ne yazayım ki diye geri bırakırsın. Ne olur bunu bana yapma bari. Ben on beş günde bir mektuba da razıyım. Lakin o bile elime geçmiyor. Olsun zarar yok, bunların acısını elbette çıkarırım senden.

Dün akşam olanlardan sonra sana yazmak istedim fakat bile-sin ki bu sana son mektubum. Bu hafta içinde sana tam üç mek-tup yazdım, hepsi de cevapsız kaldı. Bu dördüncüsü ve yine tekrar ediyorum, bu son mektubum. Senden dört mektup almadan yaz-mayacağım.

Sana bazen çok darılıyorum ve içerliyorum. Bugün de aynı his-ler içindeyim. İçimi kemiren öyle büyük bir kurt var ki, beni ne ev-de ne işte yiyip bitirmekten vazgeçmiyor. Bunu söylemeye dilim varmaz. Sen ne dediğimi anlamışsındır. Heyhat, öyle bir şey olursa havadisi tez gelir bilmiş ol. Haberin olsun sevdalını da bir kurt ka-pıp gidecekti neredeyse. (Merak ettin değil mi? Oh olsun! Sana an-latmayacağım, merak et dur!)

Sen anneni razı etmek lazım gelir diyorsun ya bu beni deli edi-yor. Onun bu işe razı olmayacağını hâlâ daha anlamış değilsin. Onun bana, bize garezi var, kıskançlığı var; bu yüzden maksat onu razı etmek değil ona rağmen bu sevdayı yürütmek olmalı, bunun için de bize lazım olan tek şey var: cesaret. Sende cesaret var öyle değil mi Ahmedim, beni annemden, beni bu cehennemden kopa-racak cesaret var değil mi? Sen gözünü budaktan sakınmayan değil misin? Aşka gelince de bunu yaparsın öyle değil mi? Aşk, gerekirse

1943 yılının Haziran ayında Adapazarı büyük bir depremle yıkıldı. İkinci Dünya Savaşı'nın bütün ülkede yol açtığı sıkıntıların üzerine gelen deprem, halkın deritlerini artırmakla kalmadı, ruhsal dengesini de altüst etti.

Böyle bir atmosfer içinde geçen roman, şehrin ileri gelenlerinden Akyüz ailesinin kızı Meliha'nın akrabası Ahmet'e olan tutkuya dönüşmüş aşkını anlatıyor. Meliha'nın İstanbul'da yaşayan sevgilisine olan aşkını ona yazdığı mektuplar aracılığıyla izlerken, günlük yaşamın gelgitlerine de tanık oluyoruz.

Hasan Öztoprak bu romanında; aşk, mutluluk, tutku, bağlılık, kıskançlık ve aile bağları gibi kavramları dönemin duyarlılığıyla ve ustaca bir dille yansıtıyor.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1997-2

9 789751 419972